

OPONENTSKÝ POSUDEK
rigorózní práce Mgr.MUDr. Igora Ulče, Ph.D.
„Rodičovství a jeho význam v právním řádu.“

Autor rigorózní práce zvolil téma, které v oblasti rodinného práva lze zařadit mezi ta, která svým obsahem patří mezi témata základní. Bez právní úpravy si v moderní společnosti lze představit společenský vztah rodiče a dítěte a současně i jeho působení vůči složitým vztahům, pronikajícím ve společenské struktuře. Tento vztah, následkem podstatných společenských změn v moderní společnosti soustředí na sebe stále větší pozornost, ač - historicky nahlíženo - to po dlouhou dobu vývoje lidské společnosti byla jedna nejsoukromějších oblastí lidského chování.

Autor se se svým tématem vyrovnává právě v této linii bádání, kterou jsem v úvodu svého posudku naznačila, což považuji za správnou výchozí pozici teoretického přístupu zpracování předložené práce.

Autor zvolil klasickou systematiku: rozdělil práci na dvě části - na část obecnou a zvláštní. V obecné části zaměřil svoji pozornost především na dva okruhy problémů: ve druhé kapitole se zabývá rodičovstvím, třetí nazval „Dítě a plod“, což považuji (jak uvedu dále), za originální pojetí zkoumaných právních otázek. Je třeba ještě doplnit, že autor považoval svou práci za významné uvést stručně „historickou reminiscenci“ úvodem své práce, v první kapitole. V závěru této kapitoly autor vyslovuje některé kritické nedostatky k současné právní pravě. K tomu bych ráda připomenula, že mohl více zdůraznit proces implementace stanovení Úmluvy o právech dítěte, do českého rodinného práva (i jiných předpisů), který vlastně stále probíhá bude probíhat, tak jak Úmluva bude doplňována.

Ve druhé kapitole práce považuji za stěžejní výklad uvedený ad 2.2 (str. 11 a násl.), zejména autorovu argumentaci k tzv. utajovanému porodu, jehož právní úpravu podrobil kritickému pohledu, zejména z hlediska práv zaručených ústavními předpisy.

Velmi originálním způsobem se autor vyrovnává s otázkami, které zahrnul pod „Plánované, chtěné a nechtěné rodičovství“. V tomto výkladu autor nezapře své medicínské vzdělání, které mu umožňuje určitý „prohlubující“ pohled na právní problematiku, která z právního hlediska formálního práva (jak ukazují různé diskuze) není chápána zcela jednoznačně. Tu upozorňuji na str. 16 práce, kde autor pokládá složitější otázky, týkající se těhotenství a plodu a vyjadřuje svůj názor na právní postavení zúčastněných subjektů. Zde připomínám ke str. 16 na konci, že jde o porody „utajené“.

Autor ve výkladu této problematiky pokračuje prohlubujícím způsobem v kapitole třetí, kde zejména vidím přínos práce v tom, že autor pojednává o asistované reprodukci (práce byla odevzdána před novou právní úpravou, proto je třeba k ní přihlídnout při ústní obhajobě práce) a zejména pak stručně uvádí i své názory na klonování lidského jedince.

Stejně tak ve zvláštní části práce autor pokračuje tak, že se sice věnuje základnímu výkladu vzájemných práv a povinností rodičů a dětí, ale posuzuje je pod zorným úhlem „souvztažnosti“ těchto práva a povinností – tak také nazval svůj výklad podaný na str. 27 a 40, v němž rozebírá některé problematiky, jimž doposud větší pozornost v současné literatuře věnována nebyla (např. podrobný výklad o náboženství – tj. v rámci rodičovského výchovného působení). Do této kapitoly zařadil autor i problematiku veřejnoprávní o národnosti a státní příslušnosti, což by mohlo být předmětem diskuze, zda systematicky by tento výklad neměl být uváděn samostatně na jiném místě práce. Ale i v tomto výkladu lze pozorovat originalitu autorova zpracování těchto nadmíru důležitých otázek nabývajících stále více na aktuálnosti a vyžadujících zamyšlení.

V této zvláštní části dále autor podrobuje rodičovství ještě jinému zkoumání a to z pohledu „rodiny“. Zde je pak důkladná pozornost věnována otázkám, které autor uvedl pod nadpisy „Společné a kolizní zájmy“ a „Nesoulad a rozpor zájmů“. Dále se věnuje rozboru právních prostředků ochrany zájmů rodiče a dítěte a upozorňuje i na problematiku obchodování s dětmi.

Ve zvláštní části práce se autor věnuje systematicky výkladu právní problematiky postavení rodiče, dítěte a dalším otázkám (včetně vyživovací povinnosti a náhradní výchovy).

Autorovi by bylo možno vytýkat, že k postupu zkoumání svého tématu zvolil místy postup „nestandardní“, který však v sobě nese jistou originalitu, kterou autorovi nelze upřít. Rozhodně nelze práci vytýkat popisnost, naopak je myšlenkově bohatá, zaměřená více na teorii než na praxi.

Celkově je možno říci, že předepsaným požadavkům pro práci rigorózní vyhovuje, protože jde o práci jednoznačně samostatnou, přinášející poznatky ve zkoumané právní úpravě, které vedou k zamyšlení a diskuzi. Autor nechť přihlídně při obhajobě k posledním novelizacím, (které když psal a odevzdával práci ještě nebyly). Práci pro ústní obhajobu při rigorózní zkoušce doporučuji.

V Praze, březen 2007

Doc.Dr. Senta Radvanová, CSc.
oponent rigorózní práce